

Krumningerne tværs over Skorstene var Ridsler i Pudsen, saaledes at man kunde slette et Fiskeben tværs igjennem denne og selve Skorstenen.

Som et almindeligt Resultat af de anstillede Undersøgelser med Hensyn til Skorstene kan anføres, at der er en forbausende Fremgang med Hensyn til de benyttede Materialiers Godhed, altsaa med Hensyn til, hvad Enhver, der bygger, selv kan have en Mening om; men ligesaa stor som Fremgangen er i denne Henseende, ligesaa stor er med enkelte Undtagelser, navnlig for de Egnes Vedkommende, hvor By-Haandværkere benyttes, Tilbagegangen med Hensyn til Arbeidets Udførelse. Denne Tilbagegang hidrører ingenlunde fra Sparommelighed hos Befolkningen; thi Folk maa betale den Landhaandværker, der gjør sine Sager daarligt, ligesaa meget som den, der gjør det godt; men den maa alene søges i, at under Manglen paa Tilsyn udføre med enkelte Undtagelser Landhaandværkerne deres Arbeide slettere og slettere. Det synes som Befolkningen ligefrem trænger til en Besskyttelse mod Haandværkerne; og da det jo vil være umuligt at tilveiebringe et Tilsyn som i Byerne, er der formentlig ingen anden Udvei end at give de almindelige Regler en mere detailleret Form, saa at det med nogenlunde Letthed kan lykkes for de grovere Manglers Vedkommende at mulktiere Haandværkerne i Henhold til Lovens § 19 og tvinge dem til paa egen Bekostning at gjøre Arbeidet om; herhen hører først og fremmest, at Skorstene skulle opmures med fyldte Fuger og berappes.

Det er klart, at alle de her paapegede Manglers Farlighed væsentligt vil blive indskrænket, naar det gennemføres, at Tømmervært og Straatag holdes, som Loven byder, $8\frac{1}{2}$ Tomme fjernet fra Skorstensens Inderside; den simpleste, billigste og for ikke jagkundige Folk lettest forstaaelige Maade, hvorpaa dette kan gennemføres, vil altid blive at udtrave Skorstenen til en Tykkelse af $8\frac{1}{2}$ Tomme gennem Bjælkelag og brandfarligt Tag; og ved denne Murtykkelse, der kun kan tilveiebringes ved Opmuring i Forbandt, vil man opnaa, at Manglerne i og for sig indskrænkes, idet Antallet af ikke fyldte Fuger af sig selv vil blive ringere, hvortil kommer for Tagets Vedkommende, at Vandets og Frostens Indvirkning ikke saa let vil strække sig helt ind til Skorstensens Inderside, og for Bjælkelagets Vedkommende, at Musenes Farlighed indskrænkes, at Skorstenen bedre uden at give sig i Fugerne kan overvinde Tømmerværts Modstand, naar om Vinteren Frostens virker forffjelligt til at hæve Ydermurene og Skorstenen, hvis Fundamenter i Regelen ikke naa ned under Frostens Rækkevidde, og endelig at man uden Fare kan benytte Bjælkelaget til at give Skorstenen den i høi Grad onskelige Afstivning.

Da der, som alt foran bemærket, ikke haves saadanne Erfaringer, at man statistisk kan godt-

gjøre, at de snevre Skorstene i det Hele ere farligere end de vide, har Direktionen ved de af den personligt anstillede Undersøgelser særligt lagt an paa at danne sig en personlig Overbevisning saavel om deres Udbredelse som om deres Mangler. Herefter synes det for Dernes Vedkommende, som om de, efter i nogen Tid at have udbredt sig stærkt, nu paa visse Steder ere ifærd med at tabe Tilliden og atter ere i Tilbagegang i de egentlige Landdistrikter, og det er ikke ganste ualmindeligt, at selv ny og af gode Materialier opførte snevre Skorstene atter rives ned og erstattes med vide. I Nyland og især i de Egne, hvor der anvendes daarligere Materialier, synes de derimod vedblivende at være i stærk Udbredelse og fortrinnsvis i mindre Bygninger; som Grund dertil anføres i Almindelighed, at de tage mindre Plads op og i Reglen trække godt, eller snarere, fordi de vide Skorstene trække mindre godt og give Røg; men der er ingen Tvivl om, at de snevre Skorstens Fortrin fremfor de vide Skorstene med Hensyn til Træk og Røg i høi Grad overvurdes; thi ved de vide Skorstene er det ikke saa meget Vidden, der forarsager Ulemperne, som at der, hvor disse findes, tillige som oftest findes aabne Ildsteder; anbringes der derimod lukkede Ildsteder, og sørges der for, at der under det Rør, hvormed disse sættes i Forbindelse med Skorstenen, ikke findes et unødigt stort tomt Rum, synes Erfaringerne i Hertugdømmet Slesvig at godtgjøre, at Trækken er upaaafagelig, og at Røg godt kan undgaas. Fortrinnsvis maa imidlertid Grunden til deres tiltagende Udbredelse søges i, at Landmurerne tilraade dem paa Grund af det færre Antal Sten, de fordrer.

Med Hensyn til de ved dem fundne Mangler kan bemærkes, at de ikke blot i langt høiere Grad end de vide Skorstene vise aabne Fuger i Tagrygningen, men at de derhos i stor Udstrækning ere opførte med Tilfidesættelse af de i Justitsministeriets Betjendtgjørelse af 24de Januar 1862 givne Regler for snevre Skorstens Opførelse. Som oftest ere Piberne paa Huse med brandfarligt Tag -- Straa og Spaan -- kun $1\frac{1}{4}$ til $1\frac{1}{2}$ Alen istedetfor 2 Alen; de opføres ofte af raa Sten istedetfor af brændte Sten; de opmures meget hyppigt med Ler, hvad der ganste vist ikke er forbudt, men med dette Bindemiddel kunne de ikke have tilstrækkelig Modstandskraft mod Skorstensild. Samme Skorsten har hyppigt forffjellig Bidde, saasom 14 Tommer i den nedre Del og 9 Tommer i den øvre, saaledes at Rensning næsten er umulig; det er ikke heller ganste ualmindeligt at finde Skorstene med en gennemgaaende Bidde af $12\frac{1}{2}$ à 13 Tommer. Uagtet det ikke er tilladt, findes der Rensere lige oppe under Straataget, og disse ere ofte af den aller-simpleste Beskaffenhed og helt gennembrændte samt slutte ikke. Rensere forneden sidder hyppigt saa høit oppe, at Vunden af Skorstenen til Sta-